

ศ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

**การประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บท
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด(๑ ตุลาคม ๒๕๖๔-๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)**

วาระที่ ๑

ประธานแจ้งเพื่อทราบ

วาระที่ ๒
แนวทางการจัดทำ
แผนแม่บท อพ.สธ.
ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด
(๑ ตุลาคม ๒๕๖๔-๓๐ กันยายน
๒๕๖๙)

G1 กลุ่มความมั่นคงทางทรัพยากร

G2 กลุ่มสร้างจิตสำนึก
ในการอนุรักษ์ทรัพยากร

G3 กลุ่มส่วนราชการ
ที่เกี่ยวกับทรัพยากร

G4 กลุ่มการอนุรักษ์
และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

G5 กลุ่มมหาวิทยาลัย
ที่ร่วมสนองพระราชดำริ

G6 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

G7 กลุ่มนโยบายในเรื่องของทรัพยากร

G8 กลุ่มจังหวัดที่ร่วมสนองพระราชดำริ

G9 กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน

G10 กลุ่มภาคเอกชนและมูลนิธิ

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ

คณะทำงานจัดทำแผนแม่บท

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

การประชุม
จัดทำแผนแม่บทระยะ**5** ปีที่เจ็ด ร่วมกับหน่วยงานร่วม
สนองพระราชดำริ กลุ่มที่ **1**
กลุ่มความมั่นคงทางทรัพยากร

G1

กลุ่มความมั่นคงทางทรัพยากร

- » กองทัพเรือ (NAVY)
- » หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (AFDC)
- » กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (BPP)
- » กองทัพอากาศ (RTAF)

เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาบุคลากร

อnurักษ์พัฒนาทรัพยากร

ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

วัตถุประสงค์ อพ.สธ.

- ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
- ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดผลประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- ให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรให้สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

แผนแม่บทระยะ 5 ปีที่เจ็ด อพ.สธ. ตุลาคม 2564 – กันยายน 2569

3 กรอบการดำเนินงาน 8 กิจกรรม

ภายใต้ฐานทรัพยากร 3 ฐาน

อพ.สธ. ดำเนินงานสนับสนุนให้ประชาชน

- 1.เรียนรู้ทรัพยากรท้องถิ่นว่ามีอะไรบ้าง
- 2.การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นและใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นให้ยั่งยืน
- 3.การสร้างจิตสำนึกในการรักทรัพยากร

3 กรอบการดำเนินงาน 8 กิจกรรมของ อพ.สธ.

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมสำรวจเก็บ
รวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมปกป้อง
ทรัพยากร

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์
ทรัพยากร

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ทรัพยากร

กิจกรรมศูนย์ข้อมูล
ทรัพยากร

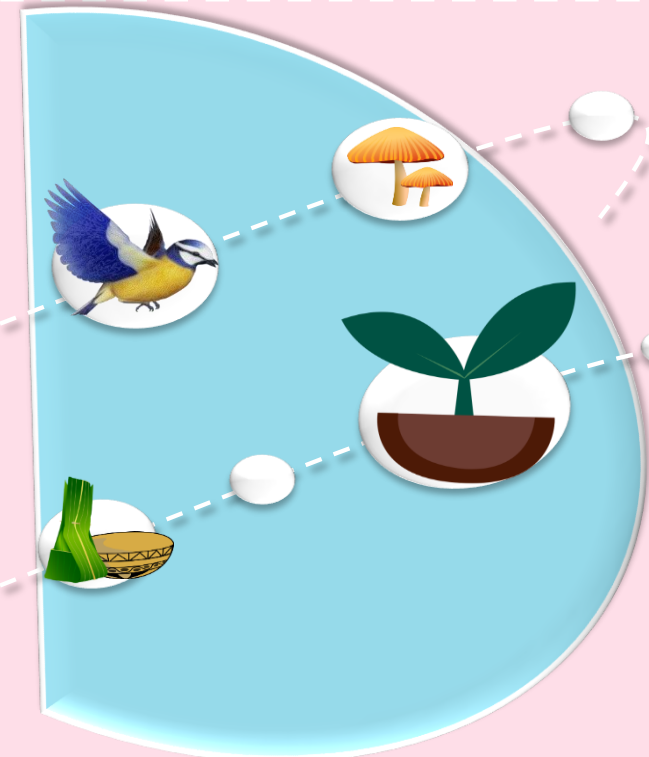
กิจกรรมวางแผนพัฒนา
ทรัพยากร

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์
ทรัพยากร

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

1

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

2

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

3

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมปลูกผักทรัพยากร

เป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิม

ไม่ใช่พื้นที่ป่าที่มีการปลูกเพิ่มเติม ถ้ามีการปลูกพืชเพิ่มเติมให้
จัดเป็นกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

1

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

1. ให้นหน่วยงานแจ้งสถานะพื้นที่ว่าอยู่เอกสารสิทธิประเภทใด และ
ต้องเป็นพื้นที่ที่หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริมีสิทธิในพื้นที่นั้น ๆ
หรือได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่นั้น และต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่อยู่ในกรณี
พิพาทกับราษฎรในเรื่องของการบุกรุกแผ้วถาง

พื้นที่ของกรมป่าไม้และกรมอุทยานฯ

พื้นที่ของที่ราชพัสดุ

พื้นที่ของกรมธนารักษ์

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

1

ให้หน่วยงานแจ้งสถานะพื้นที่ว่าอยู่เอกสารสิทธิประเภทใด และ
ต้องเป็นพื้นที่ที่หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริมีสิทธิในพื้นที่นั้น ๆ
หรือได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่นั้น และต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่อยู่ในกรณี
พิพาทกับราษฎรในเรื่องของการบุกรุกแผ้วถาง

ถ้าไม่ใช่ป่าธรรมชาติดั้งเดิม เป็นพื้นที่ที่มีการใช้งาน บริเวณ
อาคาร สถานที่ พื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลง ให้จัดอยู่ใน
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมปกปักทรัพยากร

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ปกปักทรัพยากรอยู่ในความรับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติงานปกปักพันธุ์กรรมพืชให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ.

ทำขอบเขตพื้นที่ปกปักทรัพยากรและอาจขึ้นป้ายแสดง

สำรวจ ทำรหัสประจำพรรณไม้ ทำรหัส จับพิกัด
เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูล

กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ปกป้องทรัพยากรอยู่ในความรับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติงานปกป้องทรัพยากร ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ.

สำรวจ ทำรหัสพิกัด และค่าพิกัดของทรัพยากรชีวภาพอื่น ๆ และ
ทรัพยากรกายภาพเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูล

สำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากร

สนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกป้องรักษาทรัพยากรใน
พื้นที่ สถานศึกษา และ อปท.

กิจกรรมปักป้ายทรัพยากร

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ปักป้ายทรัพยากรอยู่ในความรับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติงานปักป้ายทรัพยากร ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ.

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่แบบฟอร์มใบงาน 9 ใบงาน พร้อมกรอกในตารางไฟล์ excel, F2-M ของ อพ.สธ. หรือ application ต่าง ๆ ของหน่วยงาน, application ของ อพ.สธ.

มีการถ่ายภาพทรัพยากรต่าง ๆ โดยมีการจับพิกัดขอบเขตของพื้นที่ และทรัพยากรในพื้นที่

เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ประกอบกับไฟล์ GIS เพื่อลงในฐานข้อมูล ในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่อไป

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ กายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินงานในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลง

สำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร
ในพื้นที่เป้าหมาย บริเวณรัศมีอย่างน้อย 50 กิโลเมตร

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ กายภาพ ชีวภาพ
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินงานในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลง

เก็บรวบรวมตัวอย่างแห้งและตัวอย่างดอง
เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษา

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

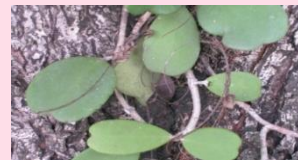
สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ กายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยดำเนินงานในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลง

เก็บพันธุ์กรรมทรัพยากร

ตัวอย่างพืช

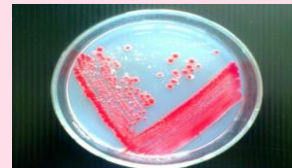

เก็บเมล็ด ต้นพืชมีชีวิต ชิ้นส่วนพืชที่มีชีวิต

ทรัพยากรอื่น ๆ

ตัวอย่างสัตว์ จุลินทรีย์ หิน ดิน น้ำ

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ กายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยดำเนินงานในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลง

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่แบบฟอร์มใบงาน 9 ใบงาน พร้อมกรอกในตารางไฟล์ excel, F2-M ของ อพ.สธ. หรือ application ต่าง ๆ ของหน่วยงาน

มีการถ่ายภาพทรัพยากรต่าง ๆ โดยมีการจับพิกัด ขอบเขตของพื้นที่ และทรัพยากรในพื้นที่

เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ประกอบกับไฟล์ GIS เพื่อลงในฐานข้อมูล ใน กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่อไป

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

นำพันธุ์กรรมไปเพาะปลูก เลี้ยงและขยายพันธุ์ในพื้นที่ปลอดภัย หรือมีการเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อ เก็บในรูปสารพันธุ์กรรมหรือดีเอ็นเอ

ปลูกรักษาต้นพันธุ์กรรมพืชในแปลงปลูก

ตรวจสอบพืชปราศจากโรคก่อนการเก็บรักษา

เก็บรักษาในรูปเมล็ด ในรูปของธนาคารพันธุ์กรรม

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

นำพันธุกรรมไปเพาะปลูก เลี้ยงและขยายพันธุ์ในพื้นที่ปลอดภัย หรือมีการเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อ เก็บในรูปสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ

เก็บรักษาโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
และในไนโตรเจนเหลว (cryopreservation)

เก็บรักษาในรูปสารพันธุกรรม DNA
ของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์

สร้างสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนสาธารณะ
ปลูกในสถานศึกษา และจัดทำฐานข้อมูล

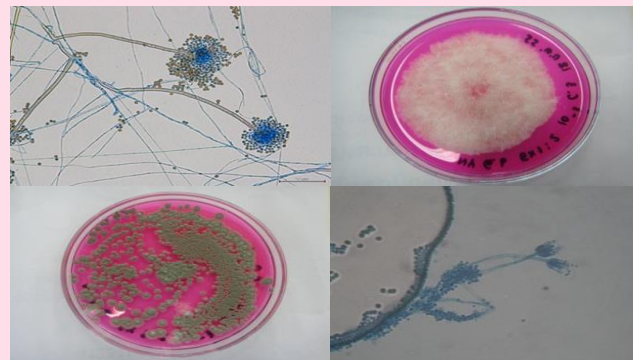

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

นำพันธุ์กรรมไปเพาะปลูก เลี้ยงและขยายพันธุ์ในพื้นที่ปลอดภัย หรือมีการเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อ เก็บในรูปสารพันธุ์กรรมหรือดีเอ็นเอ

ขยายพันธุ์พืช ปลูกพันธุ์กรรมพืชและบันทึกการเจริญเติบโต
ทำแผนที่และพิกัดต้นพันธุ์กรรม

พันธุ์กรรมสัตว์หรือจุลินทรีย์ ให้มีสถานที่หรือ
ห้องปฏิบัติการในการเก็บรักษา

3

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

นำพันธุ์กรรมไปเพาะปลูก เลี้ยงและขยายพันธุ์ในพื้นที่ปลอดภัย หรือมีการเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อ เก็บในรูปสารพันธุ์กรรมหรือดีเอ็นเอ

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่แบบฟอร์มใบงาน 9 ใบงาน พร้อมกรอกในตารางไฟล์ excel, F2-M ของ อพ.สธ. หรือ application ต่าง ๆ ของหน่วยงาน

มีการถ่ายภาพทรัพยากรต่าง ๆ โดยมีการจับพิกัดขอบเขตของพื้นที่ และทรัพยากรในพื้นที่

เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ประกอบกับไฟล์ GIS เพื่อลงในฐานข้อมูล ในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่อไป

กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

4

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

5

กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

6

กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

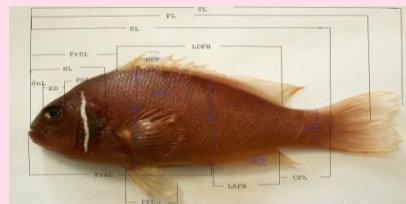
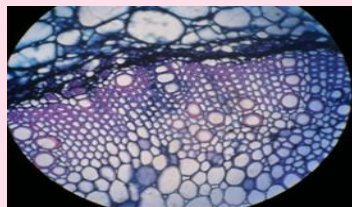

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

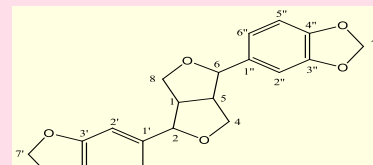
ศึกษาประเมินพันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจ เก็บรวบรวม และปลูก
รักษาไว้ ทั้งในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง และในห้องปฏิบัติการ วางแผนและ
ดำเนินการวิจัย นำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

วิเคราะห์ทางกายภาพ ตัวอย่างดิน น้ำ จากแหล่งกำเนิด

ศึกษาทางด้านชีววิทยา สัตววิทยา สรีรวิทยา ชีวเคมี

ศึกษาด้านโภชนาการ สารสำคัญ เภสัชวิทยา

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ศึกษาประเมินพันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจ เก็บรวบรวม และปลูกรักษาไว้ ทั้งในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง และในห้องปฏิบัติการ วางแผนและดำเนินการวิจัยนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ศึกษาวิจัยการขยายพันธุ์พืช, สัตว์, จุลินทรีย์ ฯลฯ

ศึกษาการปลูก การเลี้ยง การเขตกรรม

ศึกษาการจำแนกสายพันธุ์โดยวิธีทางชีวโมเลกุล

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ศึกษาประเมินพันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจ เก็บรวบรวม และปลูกรักษาไว้
ทั้งในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง และในห้องปฏิบัติการ วางแผนและดำเนินการวิจัย นำไปสู่
การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ศึกษาการสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นผลผลิตจาก
ทรัพยากรต่าง ๆ เช่นยา อาหาร เครื่องสำอาง ฯลฯ

ศึกษาการสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาประยุกต์ใช้

ศึกษาการจำแนกสายพันธุ์โดยวิธีทางชีวโมเลกุล

กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

บันทึกข้อมูลจากการทำงานในกิจกรรมที่ 1-4 ลงในระบบฐานข้อมูล รวมทั้งฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมถึงกันทั่วประเทศ นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่าง ๆ

อพ.สธ. และหน่วยงาน จัดทำฐานข้อมูลระบบดิจิทัล
และพัฒนาโปรแกรมร่วมกัน

นำข้อมูลตัวอย่างพืชที่รวบรวมไว้โดยหน่วยงานเก็บในระบบ
ฐานข้อมูลของศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช

นำข้อมูลจากการสำรวจรวบรวมพันธุกรรมพืชและ
ทรัพยากรต่าง ๆ เก็บในศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช

กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

บันทึกข้อมูลจากการทำงานในกิจกรรมที่ 1-4 ลงในระบบฐานข้อมูล รวมทั้งฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมถึงกันทั่วประเทศ นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช และทรัพยากรต่าง ๆ

พัฒนาการจัดการฐานข้อมูลให้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน
หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

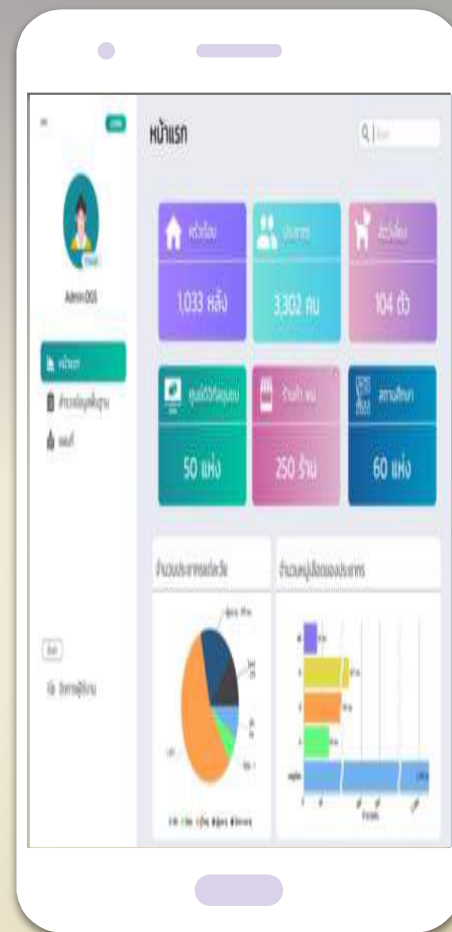

หน่วยงานที่จะแบ่งปันหรือเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงาน
อพ.สธ. ต้องขออนุญาตผ่านทาง อพ.สธ. ก่อน

5

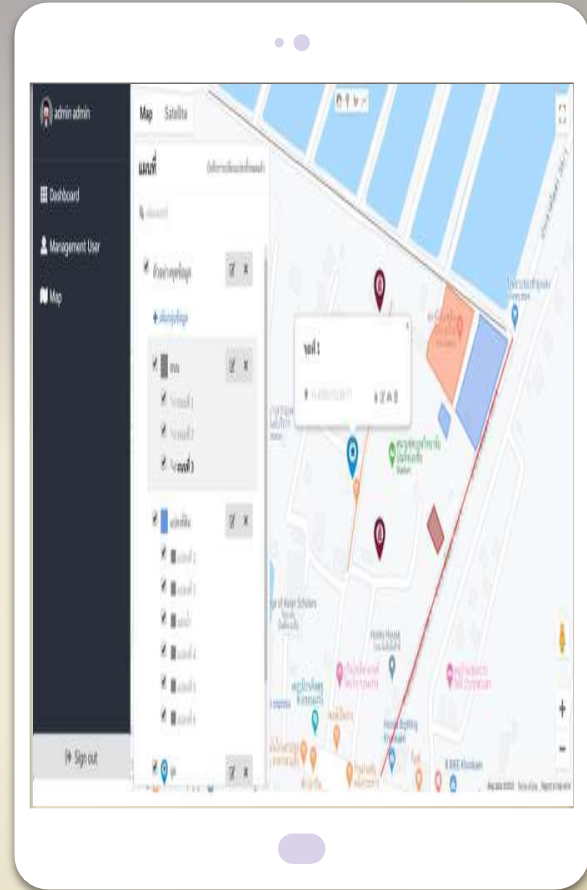
เก็บข้อมูลทรัพยากรผ่าน Mobile phone

เก็บข้อมูลทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ
วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ผ่านใบงาน9 ใบงาน
และจะมีการตรวจสอบความถูกต้องโดย
อพ.สธ. ก่อนนำลงฐานข้อมูล

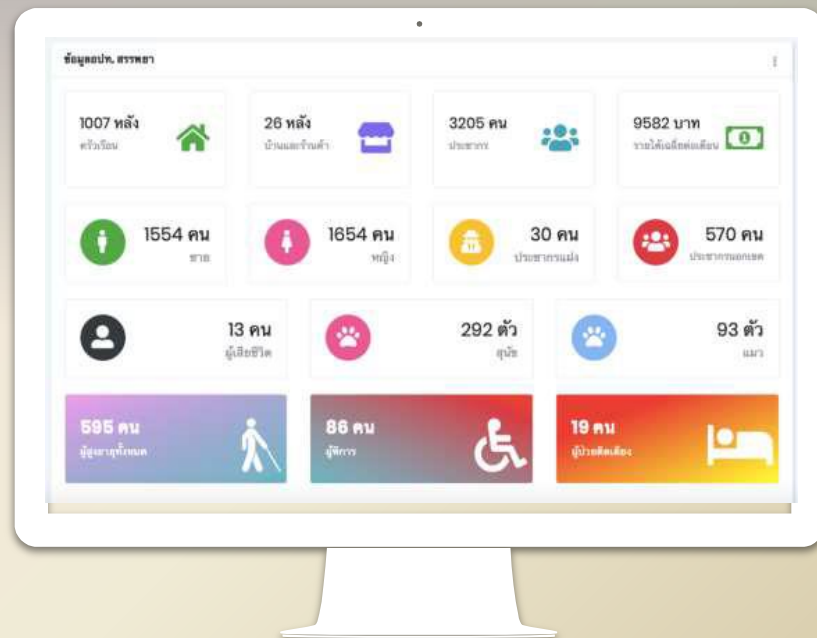
เก็บข้อมูลทรัพยากร ผ่าน **Tablet**

เก็บข้อมูลทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ
วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ผ่านใบงาน9 ใบ
งานและจะมีการตรวจสอบความถูกต้องโดย
อพ.สธ. ก่อนนำลงฐานข้อมูล

เก็บข้อมูลทรัพยากร ผ่าน Desktop

เก็บข้อมูลทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ
วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ผ่านใบงาน9 ใบ
งานและจะมีการตรวจสอบความถูกต้องโดย
อพ.สร. ก่อนนำลงฐานข้อมูล

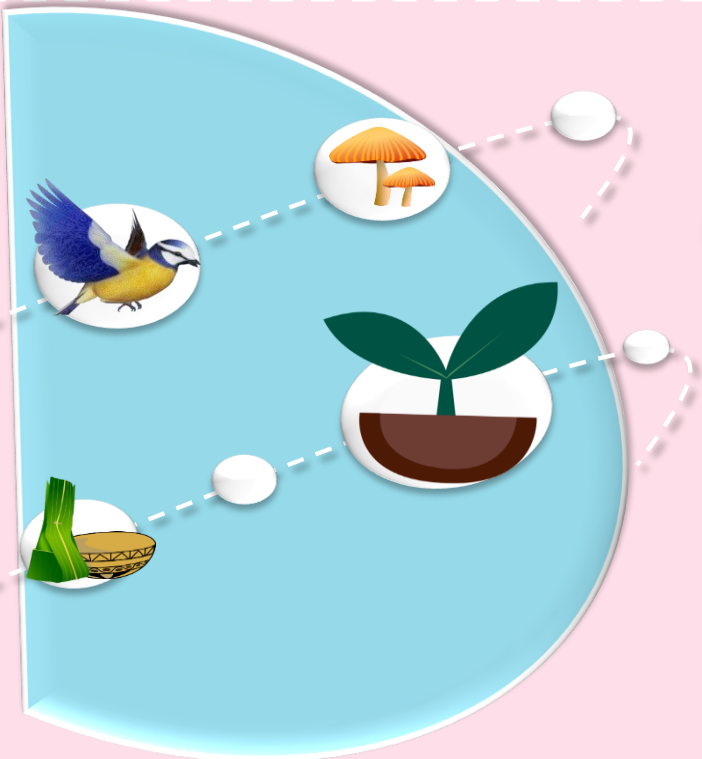
กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

นำฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ 5 มาใช้ในการพิจารณาศักยภาพของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่าง ๆ

กรอบการสร้างจิตสำนึก

7

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

8

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

สร้างจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของพันธุกรรมพืช รวมไปถึงทรัพยากรต่าง ๆ ให้รู้จักหวงแหนและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

เป็นที่รวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เก็บพรรณไม้แห้ง/ดอง รวมไปถึงใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน
โรงเรียนสมาชิกร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
และชุมชน ดำรงจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

จัดนิทรรศการแสดงผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

สร้างจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของ
พันธุกรรมพืช รวมไปถึงทรัพยากรต่าง ๆ ให้รู้จักหวงแหนและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

พิพิธภัณฑ์

- งานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- งานพิพิธภัณฑ์พืช
- งานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา
- งานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย
- งานพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น หอศิลป์วัฒนธรรม
- นิทรรศการถาวรต่าง ๆ
- ศูนย์การเรียนรู้

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

สร้างจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของ
พันธุ์กรรมพืช รวมไปถึงทรัพยากรต่าง ๆ ให้รู้จักหวงแหนและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

งานอบรมโดย อพ.สธ.

งานอบรมเรื่องงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

งานฝึกอบรมปฏิบัติการสำรวจและ

จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึก

ในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. และเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาชนสมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติตามความถนัดและสนใจ

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น

ดำเนินงานสนับสนุนงานในกิจกรรมที่ 1-7

หน่วยงานและผู้มีจิตศรัทธาสนับสนุนเงินทุนให้ อพ.สธ.
ผ่านทางมูลนิธิ อพ.สธ.

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. และเปิดโอกาสให้เยาวชน ประชาชนสมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติตามความถนัดและสนใจ

ชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และ ชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ.

หน่วยงานสามารถดำเนินการฝึกอบรมในการสร้างจิตสำนึกตาม สถานที่ต่าง ๆ ของหน่วยงาน หรือขอใช้สถานที่ของ ศูนย์แม่ข่าย/ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. ทำหลักสูตรท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. และเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาชนสมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติตามความถนัดและสนใจ

เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ วีดิทัศน์ เว็บไซต์ ประชาสัมพันธ์

จัดงานประชุมวิชาการและนิทรรศการต่าง ๆ ของหน่วยงาน
ในส่วนที่เผยแพร่งานของ อพ.สธ. การร่วมงานอพ.สธ. ดำเนินการ
จัดประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ. ทุก ๆ 2 ปี

หน่วยงานเอกชน มูลนิธิหรือบุคคลทั่วไป
สมัครเป็นอาสาสมัครในการร่วมงานกับ อพ.สธ.

การดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนงานตามกรอบแผนแม่บท
ของ อพ.สธ.

นำเสนอรายละเอียดของ
แต่ละกิจกรรมที่แต่ละ
หน่วยงานฯ สามารถ
ดำเนินงานได้ตามแต่ละ
กิจกรรม

วาระที่ ๒

กำหนดการส่งแผนแม่บท อพ.สร.

ระยะ 5 ปีที่เจ็ดภายในวันที่ 30 เมษายน 2564
และ 31 สิงหาคม 2564

ส่งแผนปฏิบัติงานประจำปี
งบประมาณ 2566

หมายเหตุ: สามารถปรับแผนแม่บทฯและ
แผนปฏิบัติงานฯ ได้ทุกปี

ขั้นตอนการพิจารณาและสนับสนุนโครงการฯ และงบประมาณ ตามแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทของ อพ.สธ.

ภายในวันที่ 31 ส.ค.
ของทุกปี

หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ส่งแผนปฏิบัติงานฯ และงบประมาณ
ของโครงการต่างๆ โดยมีรายละเอียดแต่ละโครงการฯ ที่ได้รับการกลั่นกรองจาก
คณะกรรมการดำเนินงาน / คณะทำงาน อพ.สธ. - หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

อพ.สธ. พิจารณาแผนปฏิบัติงานฯ และงบประมาณ
ของโครงการต่างๆ โดยมีรายละเอียดแต่ละโครงการฯ ที่ได้รับระดับคะแนน
A และ B ว่าสอดคล้องตามแผนแม่บท อพ.สธ. หรือไม่

ภายในวันที่ 31 ต.ค.
ของทุกปี

อพ.สธ. ทำหนังสือส่งแผนปฏิบัติงานฯ และงบประมาณ ของโครงการต่างๆ
โดยมีรายละเอียดแต่ละโครงการฯ ของหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ
กราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาท
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภายในวันที่ 31 ธ.ค.
ของทุกปี

อพ.สธ. แจ้งผลการพิจารณากลับไปยังหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ

สำนักงบประมาณ
ต้นสังกัด / แหล่งทุน

หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริทำหนังสือส่ง
แผนปฏิบัติงานฯ และงบประมาณ ของ
โครงการต่างๆ โดยมีรายละเอียดแต่ละ
โครงการฯ ถึงสำนักงบประมาณ

- การจัดส่งแผนปฏิบัติงานประจำปี
ควรส่งทุกโครงการที่มีอยู่ในแผน
แม่บท ถ้าต้องการปรับแผน ให้ทำ
หนังสือขอปรับแผนแม่บท และแผน
ปฏิบัติงานรายปีให้สอดคล้องกันแผน
แม่บทที่วางไว้ และมีรายละเอียดตาม
เกณฑ์การพิจารณาแผน

**เกณฑ์การพิจารณาแผนปฏิบัติงานรายปีตามแนวทางแผนแม่บทระยะ 5 ที่เจ็ด
ของหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ.**

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริอพ.สธ. ดำเนินการส่งแผนปฏิบัติงานมาทุกปีภายในวันที่ 31 สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งในแผนปฏิบัติงานจะประกอบด้วยชื่อโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บท อพ.สธ.-หน่วยงานฯ ที่ได้จัดทำไว้ โดยที่ตัวโครงการนั้นจะมีหลายรูปแบบ เช่นโครงการงานวิจัย โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนงานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะจัดแยกอยู่ในกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรมของ อพ.สธ. ที่ทางหน่วยงานฯ จะจัดส่งมาให้ทาง อพ.สธ. โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ หรือ คณะทำงาน/คณะอนุกรรมการ อพ.สธ.-หน่วยงานฯ เมื่อ อพ.สธ. ได้รับ จะดำเนินการพิจารณาจัดระดับคะแนน และ ความเหมาะสมและสอดคล้องตามเป้าหมาย ซึ่งทั้งแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติงานฯ นั้นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ตาม ความเหมาะสมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยทางหน่วยงานฯ จะมีคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ./ คณะทำงาน อพ.สธ./คณะอนุกรรมการ อพ.สธ. ของหน่วยงานฯ เป็นผู้กำกับดูแล และสามารถดำเนินการทำหนังสือขอเปลี่ยนแปลงแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ มาที่ผู้อำนวยการ อพ.สธ.

ในการพิจารณาแผนปฏิบัติงานฯ จัดระดับคะแนนมีอยู่ 5 ระดับได้แก่ A, B, C, D และ F ตามรายละเอียดดังนี้

ระดับ A อพ.สธ. พิจารณาสันนิษฐานและสามารถนำความกราบบังคมทูลทูลทูลทราบ

หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานโดยมีโครงการ/งานวิจัยโดยมีรายละเอียดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และผลที่จะได้รับของแต่ละโครงการ รายละเอียดงบประมาณแต่ละรายการเหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงาน ครบถ้วนสมบูรณ์ตามเงื่อนไขดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานฯ สอดคล้องกับแผนแม่บทอพ.สธ.-หน่วยงานฯ โดยที่ได้นำชื่อโครงการ/งานวิจัยอยู่ในแผนปฏิบัติงานฯ ถ้าไม่สอดคล้องหรือตรงกันกับแผนแม่บทฯ เดิมที่วางไว้ ขอให้ทำหนังสือขอเปลี่ยนแปลงแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงาน มาที่ อพ.สธ.

2. แผนปฏิบัติงานฯ มีความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้แผนปฏิบัติงานมีคุณภาพประกอบกับงบประมาณที่ใช้ประกอบกันและแผนปฏิบัติงานฯ นี้ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการดำเนินงานอพ.สธ.-หน่วยงานฯ หรือ อนุกรรมการ/คณะทำงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ ก่อนจัดส่งมาที่ อพ.สธ.

ตัวอย่างข้อมูลที่ต้องมีในแผนปฏิบัติงานฯ/โครงการ/งานวิจัยต่าง ๆ

2.1 ที่มาและความสำคัญ ตลอดจนวัตถุประสงค์ที่ทำให้ต้องดำเนินโครงการ/งานวิจัยเรื่องนี้

2.2 เมื่อทำโครงการ/งานวิจัยเรื่องนั้น แล้วจะได้ผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร

2.3 ผลสัมฤทธิ์/ผลิตภัณฑ์/ผลงานที่ได้ จะนำไปใช้ประโยชน์อะไร และใช้กับกลุ่มเป้าหมายใด

2.4 มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ดำเนินโครงการ/งานวิจัย และทีมงานสนับสนุนว่าเหมาะสมในการจะดำเนินการตามโครงการ/งานวิจัย เช่นมีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ ฯลฯ

2.5 ทำงานร่วมกับสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น(อปท)/ชุมชนที่อยู่ใน อพท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น/สมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (สถาบันการศึกษา)

3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ/อนุกรรมการ/คณะทำงานฯและมีการดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ/การประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงานฯอย่างสม่ำเสมอ

1

4. มีผู้ประสานงานกับ อพ.สธ. ที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ
5. มีเว็บไซต์/เว็บเพจของอพ.สธ. - หน่วยงานฯ นั้น ๆ เพื่อใช้ในการรายงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอพ.สธ. ของหน่วยงานฯ เช่นการจัดประชุม การประสานงาน ผลงาน รายงาน ฯลฯ
6. มีการส่งรายงานดำเนินงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ประจำปีงบประมาณ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติงานในแต่ละปีงบประมาณ
7. ส่งแผนปฏิบัติงานฯ ปี 2565 ได้ทันตามกำหนดเวลา ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2563

ระดับ B อพ.สธ. พิจารณาสันนิษฐานและสามารถนำความกราบบังคมทูลทูลทราบ

หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานฯ โดยมีรายละเอียดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และผลที่จะได้รับของแต่ละโครงการ รายละเอียดงบประมาณแต่ละรายการ เหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงาน ครบถ้วนแต่อาจไม่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขในระดับ A

ระดับ C อพ.สธ. พิจารณาไม่สนับสนุนและไม่นำความกราบบังคมทูลทูลทราบ

หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานฯ ไม่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขในระดับ A หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานฯ โดยมีรายละเอียดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และผลที่จะได้รับของแต่ละโครงการฯ ไม่ชัดเจนอาจมีแค่ยอดงบประมาณ โดยไม่ได้แจกแจงรายละเอียดงบประมาณแต่ละรายการที่ชัดเจน อาทิ เช่น กรณีงานก่อสร้างขาด TOR/BOQ ประกอบหรือกรณีโครงการต่างๆ ขอมหาวิทยาลัย ขาดแบบเสนอโครงการฯ ตามแบบของการขอรับทุนวิจัยจากแหล่งทุนต่างๆ เช่นการเสนอของงบประมาณ ด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน) หรือมีงบประมาณค่าใช้จ่าย/ค่าตอบแทน/ค่าล่วงเวลาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ อยู่ในแบบเสนอโครงการฯ โดยไม่สมบูรณ์

ระดับ D อพ.สธ. พิจารณาไม่สนับสนุนและไม่นำความกราบบังคมทูลทูลทราบ

หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานฯ ไม่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขในระดับ A หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานฯ โดยมีแค่ชื่อโครงการฯ โดยที่ไม่มีรายละเอียดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และผลที่จะได้รับของแต่ละโครงการฯ ที่ชัดเจน และมีแค่ยอดงบประมาณ และไม่แจกแจงรายละเอียดงบประมาณแต่ละรายการ

ระดับ F อพ.สธ. พิจารณาไม่สนับสนุนและไม่นำความกราบบังคมทูลทูลทราบ

หน่วยงานฯ ไม่ส่งแผนแม่บทฯ/แผนปฏิบัติงานฯ หรือมีแต่ไม่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขในระดับ A

1. มีแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติงานฯ ที่ไม่สอดคล้องกัน ไม่มีรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานฯ ที่ชัดเจน หรือมีแผนปฏิบัติงานฯ แต่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ/คณะทำงานฯ
2. มีแผนปฏิบัติงานฯ ที่ไม่เคยอยู่ในแผนแม่บทฯ มาก่อน
3. ไม่แจ้งยอดงบประมาณในแผนปฏิบัติงานฯ
4. ไม่เคยประสานงานกับ อพ.สธ. อย่างเป็นทางการ (ผู้ประสานงานหน่วยงานฯ เป็นแค่ผู้รวบรวมเท่านั้น)
5. ส่งแผนปฏิบัติงานฯ มาโดยไม่ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานอพ.สธ.-หน่วยงานฯ/คณะทำงานฯ

การจัดส่งรายงานประจำปี

เพื่อที่ อพ.สธ. จะได้ประมวลผลและจัดทำรายงานประจำปีเพื่อกราบบังคมทูลทรงทราบฯ ต่อไป

- กำหนดการจัดส่ง ภายในวันที่ 31 ตุลาคม
- ของทุกปี
- ผลงานควรตรงและสอดคล้องกับโครงการฯ ที่ปรากฏอยู่ในแผนแม่บท อพ.สธ.-หน่วยงานฯ

**เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
คณะกรรมการดำเนินงาน
อพ.สธ.-หน่วยงานฯ และ
คณะทำงานฯ และผู้
ประสานงาน**

ให้หน่วยงานทำหนังสือแจ้งทาง
อพ.สธ.ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

วาระที่ ๓ เรื่องอื่น ๆ

งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ.

- พ.ศ. 2564 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ 6 (30 เม.ย. – 4 พ.ค.64) ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2565 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ 30 ปี อพ.สธ.-ประโยชน์แท้แก่มหาชน ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2566 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
- พ.ศ. 2567 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ 8 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา
- พ.ศ. 2568 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : หวนดูทรัพย์สิ่งสินตน ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่
- พ.ศ. 2569 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ 9 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา
- พ.ศ. 2570 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

วันอังคารที่ 8 มกราคม 2564

ภาพและข่าวประชาสัมพันธ์

ตามที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้จัดงานประชุมวิชาการ และนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๖ ในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้วนั้น

เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่กระจายการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ COVID-19 ในประเทศไทย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตเลื่อนวันจัดงานข้างต้น

สำนักพระราชวังได้แจ้งว่า ทรงมีพระราชานุญาต และเสด็จทรงเปิดงานในวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงขอแจ้งกำหนดการจัดงานฯ ในระหว่างวันที่ ๓๐ เมษายน ถึง ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช

ขอเชิญเป็นประธานเปิดงาน
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๖๖ ปี ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๔

การประชุมวิชาการและนิทรรศการ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๖

วันที่ ๓๐ เมษายน ถึง ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชุมวิชาการและนิทรรศการ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น
จัดโดย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ได้รับเกียรติจาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงาน
ในวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

G1 กลุ่มความมั่นคงทางทรัพยากร

G2 กลุ่มสร้างจิตสำนึก
ในการอนุรักษ์ทรัพยากร

G3 กลุ่มส่วนราชการ
ที่เกี่ยวกับทรัพยากร

G4 กลุ่มการอนุรักษ์
และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

G5 กลุ่มมหาวิทยาลัย
ที่ร่วมสนองพระราชดำริ

G6 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

G7 กลุ่มนโยบายในเรื่องของทรัพยากร

G8 กลุ่มจังหวัดที่ร่วมสนองพระราชดำริ

G9 กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน

G10 กลุ่มภาคเอกชนและมูลนิธิ

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ

คณะทำงานจัดทำแผนแม่บท

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ติดต่อประสานงาน

ดร.ปิยรัษฎ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์

เลขานุการคณะกรรมการ อพ.สธ.

piyarat.rspg@gmail.com

